

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

Septembrie
2011

Cuprins

1.	Introducere.....	3
2.	Cap.I - Situația socio-economică a persoanelor vârstnice.....	4
3.	Cap.II - Istoricul coșului minim de consum lunar în România.....	8
4.	Cap.III - Metodologia de stabilire a coșului minim de consum lunar, utilizată de către Institutul Național de Statistică, analiza structurii, comparații și concluzii.....	10
5.	Cap. IV - Metodologia de stabilire a minimumului decent de trai și a minimumului de subzistență, utilizată de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții, analiza structurii, comparații și concluzii.....	23
6.	Cap. V Propunere în vederea instituirii coșului minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban.....	29
7.	Cap. VI – Propunerea valorii coșului minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, în prețurile lunii iulie 2011.....	33
8.	Cap. VII – Propuneri.....	35
9.	Bibliografie.....	37
ANEXE.		
1.	Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat și agricultori pe niveluri de pensii și pe categorii, iulie 2011.....	38
2.	Rata de sărăcie pentru persoanele de 65 ani și peste, total și pe sexe în anul 2009.....	40
3.	Propunere privind coșul minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, la nivelul prețurilor lunii iulie 2011.....	41

Introducere

Persoanele vârstnice (60 ani și peste) reprezintă aproximativ o cincime din populația țării și potrivit tendințelor demografice, în România, ca și în plan mondial această pondere este în continuă creștere, ceea ce justifică reglementarea unei structuri diferite a necesarului de consum al acestora față de cel al persoanelor active și respectiv al celorlalți membri ai societății.

În România, în anul 1990, persoanele în vârstă de 60 de ani și peste, reprezentau **10,30%** din totalul populației, ajungând în iulie 2010 la **20,31%**, iar pentru anul 2030 se estimează că se va ajunge la **22,30%** - situație care demonstrează că persoanele vârstnice sunt un segment important în cadrul populației.

În semnificativă și continuă creștere, majoritatea populației vârstnice din România nu dispune de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă și deci calitatea vieții acestei categorii de populație reprezintă o prioritate și trebuie să stea în atenția Guvernului. Cheltuielile pentru întreținerea locuinței, plata alimentelor și a serviciilor de sănătate sunt covârșitoare, încât preocupările pentru participarea la viața socială și culturală rămân reziduale pentru persoanele vârstnice, iar un sprijin real și consistent din partea statului este absolut necesar.

Având în vedere aceste majorări ale prețurilor și faptul că în luna **iulie 2011**, **1.986.568 (36,68%)** pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori au avut pensii sub **492 lei (coșului mediu efectiv de consum lunar¹)**, **2.474.301 pensionari (45,69%)** sub **584 lei (valoarea nivelului minim de subzistență²)**, și **2.995.673 pensionari (55,31%)** sub **692 lei (valoarea nivelului minim de trai decent)**, este necesar să se intervină cu noi măsuri pentru majorarea veniturilor acestei categorii de populație (Anexa nr.1).

¹ Valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent, în mediul urban, pentru pensionarul singur, **calculat la prețurile lunii iulie 2011, comunicat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;**

² Valoarea **coșului mediu efectiv de consum lunar** al pensionarului singur din mediul urban, **calculat la prețurile lunii iulie 2011, comunicat de Institutul Național de Statistică.**

Capitolul I

Situația socio-economică a persoanelor vârstnice

Situația grea în care se găsește astăzi marea majoritate a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează următoarelor aspecte principale:

- creșterea progresivă și necontrolată a costurilor întreținerii locuinței, servicii și alimente de bază, ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care datorită vârstei înaintate sunt expuși suplimentar unor riscuri specifice;
- persoanele vârstnice care locuiesc în mediul urban au nevoie de un venit mai mare pentru acoperirea cheltuielilor lunare pentru întreținere și serviciile de bază, față de persoanele care locuiesc în mediul rural;
- deși combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale în rândul persoanelor vârstnice continuă să reprezinte un deziderat major, acestea nu sunt reglementate printr-un act normativ;
- protecția socială a vârstnicilor nu se asigură pe baza unui Program Național aprobat de Parlament, ceea ce face să se situeze cu mult sub nivelul european;
- sistemul de servicii destinate bătrânilor singuri și dependenți, care nu se mai pot autogospodări și a celor cu dizabilități, ca grupuri principale de risc, este reglementat fragmentat și nu se realizează în cadrul unui sistem articulat de instituții (cele care coordonează activitățile medicale și respectiv cele care se ocupă de serviciile sociale), care prin cooperare permanentă ar putea garanta eficientizarea lor;
- persoanele vârstnice fără afecțiuni de sănătate majore sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic; se evidențiază creșterea numărului cerșetorilor în rândul vârstnicilor;
- veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor de întreținere a sănătății și pentru plata unor servicii medicale în ambulatoriu sau în spitale;

Multe din nevoile de sprijin, în special cele de asistență socială comunitară la domiciliu, sunt acoperite numai formal prin măsuri legislative care nu se aplică sau nu se pot practic aplica fără acțiuni reale și concertate, la nivel local, în special în mediul

rural. Așadar, **accesul redus al vârstnicilor la prestații și servicii sociale sporește "șansele" acestora de a rămâne în rândul săracilor.**

Evoluția riscului de sărăcie în anii 2005-2009, arată că acest fenomen este stabil în timp în majoritatea țărilor europene, la nivelul UE27, oscilând între 16,0%-17,0%(2009), România a avut una din cele mai ridicate rate de sărăcie (22,4%), în anul 2009, situându-se pe penultimul loc, după Letonia (25,7%).

Datele Eurostat cu privire la gradul de sărăcie al vârstnicilor (65 ani și peste), indică o rată de sărăcie de 21,0%, valoare peste nivelul mediei UE27(17,8%).

În ceea ce privește situația din țările Uniunii Europene, cele mai mari rate de sărăcie³ a persoanelor vârstnice (65 ani și peste) au fost în anul 2009 în : Cipru (48,6%), Letonia (47,5%), Bulgaria (39,3%), Estonia (33,9%), Lituania (25,2%), Spania(25,2%), Marea Britanie (22,3%) și cei mai puțin săraci în: Franța (10,7%), Olanda (7,7%), Cehia (7,2%), Luxemburg (6,0%), Ungaria (4,6%).(Anexa nr.2).

În multe țări UE, femeile și bărbații în vârstă de 65 ani și peste sunt mai expuși riscului de sărăcie decât alte categorii de vârstă, ceea ce semnifică că în multe cazuri, pensiile sunt semnificativ mai mici decât veniturile celor aflați în vârstă de muncă (salariații), în principal deoarece acestea din urmă nu au ținut pasul cu creșterile salariale.

De asemenea, în România nu sunt încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice. O mare parte din acestea nu dispun de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă, iar participarea la viața socială și culturală a acestora continuă să rămână deziderate nesoluționate, până în prezent.

Pe domenii de interes în ceea ce privesc persoanele vârstnice, se pot evidenția, următoarele probleme:

⇒ **Pensii și asigurări sociale**

- **Creșterea raportului de dependență** ca urmare a creșterii numărului de beneficiari și a diminuării numărului de contributory. Astfel, de la **315,1** pensionari⁴ la 1000 salariați în 1990, s-a ajuns la **629,7** pensionari la 1000 salariați în 1996, **958,2**

³ Sub rezerva modului de calcul al pragului sărăciei relative 60,0% din nivelul median al unei distribuții a populației după nivelul venitului disponibil – care nu semnifică un nivel minim de trai general acceptat în toate statele și depinde de nivelul de dezvoltare a fiecărei societăți,

⁴ Au fost considerați doar pensionarii de asigurări sociale de stat

pensionari la 1000 salariați în 2001, la **992,7** pensionari la 1000 salariați în 2006 și la **1.125,0** pensionari la 1000 salariați în 2010;

- România are un nivel extrem de scăzut al cheltuielilor **totale** cu pensiile (7,5% din PIB, față de media Uniunii Europene de 11,7% în 2008 și față de: 15,0% în Italia, 13,9% în Austria, 13,6% în Franța și 13,2% în Portugalia);
- **Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic** față de cel al salariilor (pensia medie asigurări sociale (fără agricultori) a reprezentat în luna **ieulie 2011** numai **52,7%** din salariul mediu net), deși și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar, nu doar pentru un trai decent, ci și pentru a constitui un mijloc de atragere a forței de muncă;
- Menținerea constantă a cuantumului punctului de pensie la valoarea din octombrie 2009, pe parcursul anilor 2010 și 2011, în contextul creșterii considerabile a prețurilor produselor și serviciilor a afectat profund capacitatea de cumpărare, cu efecte asupra nivelului de trai și a calității vieții persoanelor vârstnice.

În concluzie se poate afirma că sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent mării majorități a pensionarilor.

⇒ **Asistența socială**

- Se constată o **slabă dezvoltare a serviciilor pentru vârstnicii aflați în dificultate** comparativ cu alte categorii defavorizate de populație (copii, persoane cu dizabilități) și o **insuficientă dezvoltare a structurilor la nivelul autorităților publice** centrale și locale **care să monitorizeze cazurile sociale** din cadrul acestora;
- **Nu sunt dezvoltate programe de reinserție socială** și de menținere a unei vieți active și a unei participări semnificative a persoanelor vârstnice în societate;
- **Legislația** în domeniul financiar **nu încurajează** suficient **transferurile între sectorul public și cel privat**, astfel încât resursele sunt insuficiente și inegal repartizate la nivelul comunităților, cu diferențe majore între localități;

- **Nu există o autoritate la nivel național care să monitorizeze aplicarea măsurilor pe plan local și pentru gestionarea bazei de date cu privire la protecția persoanelor vârstnice;**
- **Nu există servicii/departamente destinate persoanelor vârstnice în cadrul direcțiilor de asistență socială județene,** persoanele vârstnice intrând în categoria persoanelor adulte sau cu dizabilități;
- **Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice reprezintă un act normativ depășit** față de situația actuală ceea ce face ca administrația publică centrală cu atribuții în domeniu să nu fie în măsură să elimine situațiile de abuz și neglijență la care sunt expuse persoanele vârstnice și să le ofere acestora un trai decent;
- **Lipsește un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice** care să fie însușit și aprobat de Parlament, astfel încât guvernul actual și cele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate.

Capitolul II

Istoricul coșului minim de consum lunar în România

Așa cum este definit în literatura de specialitate, **coșul minim de consum lunar este reprezentat prin ansamblul produselor alimentare, nealimentare și a serviciilor necesare unui minim de trai și este exprimat:**

- **cantitativ** – prin cantitățile minime de bunuri și servicii necesare subzistenței,
- **valoric** – prin cheltuielile realizate pentru procurarea acestor bunuri și servicii și cele implicate de plata altor bunuri și servicii necesare consumului minim, nespecificate în expresie cantitativă.

Aplicând uzanțele internaționale și în special cele ale statelor membre ale Uniunii Europene, România a adoptat pentru prima dată, în anul 2001, termenul de **”coș minim de consum lunar”**.

Având în vedere că protecția socială trebuie să fie reală, adică să acopere un minim necesar pentru supraviețuire, coșul minim de consum lunar a avut rolul de a orienta autoritățile guvernamentale în stabilirea, sub orice formă, a măsurilor de sprijin social.

Odată adoptat, coșul minim de consum lunar a fost evaluat trimestrial, de către Guvern din anul 2000 până în trimestrul II al anului 2003, prin următoarele acte normative:

Actul normativ	Anul	Trim.	Nivelul coșului - lei/ gospodărie -	Nivelul coșului - lei / persoană -	Creștere %
HG nr. 380/2000	2000	IV	335	120	100,00
HG nr. 1200/2001	2001	I	363	130	108,40
HG nr. 1200/2001	2001	II	388	139	115,80
HG nr. 1200/2001	2001	III	402	144	120,00
HG nr. 222/2001	2001	IV	443	158	132,20
HG nr. 622/2002	2002	I	458	164	136,70
HG nr. 1145/2002	2002	II	481	172	143,60
HG nr. 1458/2002	2002	III	486	174	145,10
HG nr. 252/2002	2002	IV	528	189	157,60
HG nr. 928/2003	2003	I	541	193	161,50
HG nr. 1079/2003	2003	II	553	198	165,10

Art. 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 217/2000 care reglementa evaluarea trimestrială a coșului minim de consum lunar, a fost ulterior abrogat în mod cu totul nejustificat, prin art.23 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 11/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale. Totodată, același act normativ prevede la art. 11 că **”evaluarea coșului minim de consum se realizează sub coordonarea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei”**, reglementare care nu s-a respectat până în prezent.

Se poate afirma că evoluția societății românești nu a marcat un interes pentru o cât mai fidelă definire a caracteristicilor vieții persoanelor la vârsta a treia, situație ce necesită reglementarea coșului de consum lunar al familiei de pensionari și calcularea valorii acestuia la un nivel care să le permită un trai decent.

Capitolul III

Metodologia de stabilire a coșului minim de consum lunar, utilizată de către Institutul Național de Statistică, analiza structurii, comparații și concluzii

Aspectele specifice referitoare la structura coșului mediu efectiv de consum lunar, pentru persoana vârstnică sunt legate de:

- particularitățile vârstei în raport cu starea individuală de sănătate;
- gradul de uzură fizică și psihică a organismului;
- nevoile individuale pentru un trai decent.

Institutului Național de Statistică a fundamentat pentru luna octombrie 2000, primul coș minim de consum lunar, care a fost publicat ca structură și valoare în OUG nr.217/2000. Construcția acestui coș minim și evaluarea lui s-au bazat, în principal, pe informațiile privind consumul efectiv al populației, colectate prin „Ancheta Integrată în Gospodăria”⁵, cercetare multifuncțională realizată de Institutul Național de Statistică (I.N.S.), precum și pe alte date relevante pentru dimensionarea corectă a necesităților de

⁵ **Ancheta Integrată în Gospodăria** asigură informațiile necesare pentru evaluarea veniturilor, cheltuielilor și consumului populației. Ancheta s-a realizat pe un eșantion de gospodării, din mediul urban și rural, selectate în mod aleator din toate județele țării și din Municipiul București.

Sunt cuprinse în cercetare gospodării din toate categoriile socio-economice: salariați, patroni, lucrători pe cont propriu în agricultură, membri ai asociațiilor agricole, lucrători pe cont propriu în activități neagricole, membri ai cooperativelor neagricole, șomeri, pensionari, alte categorii. Apartenența gospodăriei la una din aceste categorii socio-economice se stabilește pe baza statutului ocupațional principal declarat al capului gospodăriei.

Pentru colectarea informațiilor s-au folosit 2 tipuri de formulare: chestionarul anchetei și jurnalul gospodăriei. Perioada pentru care s-au înregistrat datele în chestionarul anchetei și în jurnalul gospodăriei (**perioada de referință**) este luna calendaristică (de la prima la ultima zi a lunii). **Perioada de înregistrare** a informațiilor în chestionare este perioada ianuarie-decembrie.

Ancheta Integrată în Gospodăria se organizează ca o cercetare continuă pe o perioadă de 12 luni consecutive, pe un eșantion de 36.072 locuințe, repartizat în subeșantioane lunare independente de câte 3.006 locuințe.

Estimările corespunzătoare întregii populații se calculează prin extinderea rezultatelor anchetei pe baza ponderilor atribuite tuturor gospodăriilor din eșantion, care au răspuns la anchetă. Calculul coeficienților de extindere presupune parcurgerea următoarelor etape:

- calculul ponderilor de bază;
- ajustarea non-răspunsurilor;
- redresarea eșantionului și determinarea coeficienților de extindere.

Gospodăriile incluse în eșantion sunt distribuite pe **decile (D1+D10)** pe baza venitului total pe o persoană, deflatat cu indicele prețurilor de consum cu baza luna ianuarie a anului respectiv. Fiecare decilă cuprinde aproximativ 10,0% din numărul total de gospodării.

Analiza nivelului mediu al veniturilor pe decile ale distribuției gospodăriilor după nivelul veniturilor ce revin pe o gospodărie evidențiază un decalaj de 1:4,9 între veniturile medii pe o gospodărie din prima decilă (care cuprinde gospodăriile cu cele mai mici venituri *per capita*) și veniturile medii pe o gospodărie din ultima decilă. Raportul dintre veniturile ce revin în medie pe o persoană din gospodăriile care formează prima și ultima decilă este de 1:8,1.

de consum.

Pentru constituirea coșului minim de consum lunar s-au avut în vedere datele privind consumul efectiv și cheltuielile gospodăriilor situate în zona pragului de sărăcie relativă, stabilit la nivelul a 60,0% din cheltuielile medii de consum realizate de ansamblul gospodăriilor. Corespunzător acestui prag, calculele de fundamentare a coșului s-au bazat pe datele referitoare la consumul și cheltuielile (detaliate pe clase de produse) a 20,0% din totalul gospodăriilor cercetate și anume a celor situate în a treia și a patra decilă (D3 și D4) a distribuției gospodăriilor după nivelul venitului total pe persoană. Gospodăriile din D3 au avut un venit mediu de 1,61 față de D1 și gospodăriile din D4 au avut un venit mediu de 1,84 față de D1.

Primul coș minim de consum lunar (calculat pentru o gospodărie de mărime medie de 2,804 persoane) a fost determinat pe baza următoarelor elemente:

PRODUSE ALIMENTARE

- necesarul mediu zilnic de 2.760 calorii pe o persoană, recomandat de nutriționiști, repartizat conform structurii consumului alimentar mediu lunar al gospodăriilor din decilele D3 și D4 (din **calcul**, rezultă în medie pentru decilele D3 și D4, 2.400 calorii), a fost transformat în unități fizice, la care s-a aplicat valoarea prețurilor din luna octombrie 2000, obținându-se valoarea corespunzătoare.

UNELE SERVICII

- consumul mediu unitar lunar de utilități (energie electrică, termică, gaze naturale, telefon, abonament transport) ce a revenit pe un locuitor conform normelor de consum și pe baza balanței energetice, a fost multiplicat cu prețurile/tarifele unice pe țară stabilite prin acte normative sau note de negociere, obținându-se consumul valoric.

PRODUSE NEALIMENTARE + SERVICII

- media cheltuielilor lunare efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru elementele consumului de produse nealimentare și pentru celelalte servicii.

Evaluarea coșului minim de consum lunar s-a realizat în raport cu trei componente și anume:

- ✓ Prima categorie este formată din **produsele alimentare și serviciile** pentru care au fost determinate și **cantitățile aferente consumului minim**. Au fost 34 de produse alimentare și 5 tipuri de servicii care au reprezentat 87,0%, respectiv 58,1% din media cheltuielilor efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru produse alimentare, respectiv servicii.
- ✓ A doua categorie este formată din câteva grupe de **bunuri nealimentare și servicii** de mare importanță în consumul gospodăriilor care au fost cuprinse în coș cu **cheltuielile minime aferente** (confecții, tricotaje, încălțăminte, cărți și rechizite școlare, medicamente, articole de igienă, apă, canal, salubritate, abonament RTV, servicii medicale, impozite și taxe). Nivelul acestor cheltuieli reprezintă 66,5%, respectiv 29,0% din media cheltuielilor efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru produse nealimentare, respectiv servicii.
- ✓ A treia categorie include **toate celelalte bunuri și servicii** care compun consumul efectiv al gospodăriilor din decilele D3 și D4, **care nu au fost nominalizate în primele 2 categorii**, dar sunt cuprinse **global** în coșul minim, cu sume reprezentând totalul cheltuielilor efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru aceste elemente, repartizate distinct pe trei clase: produse alimentare, produse nealimentare, servicii. Cheltuielile aferente acestei categorii au reprezentat 13,0% din cheltuielile efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru consumul alimentar, 33,5% din cheltuielile efectuate de aceste gospodării pentru bunurile nealimentare și 12,9% din cheltuielile pentru servicii.

Coșul minim de consum lunar astfel stabilit și structurat s-a **reevaluat trimestrial (ultima lună din trimestru)**, până în trimestrul II al anului 2003, în următorul mod: prețurile (valorile) aferente componentelor care au format primele 2 categorii s-au inflatat prin multiplicare cu **indicii de creștere a prețurilor la produse și grupe de produse și servicii, calculați și publicați lunar de către Institutul Național de Statistică**.

În cazul celei de-a treia categorii, (**alte produse**) sumele aferente s-au calculat prin aplicarea unor coeficienți la valorile rezultate prin însumarea componentelor nominalizate și anume: **0,150** pentru produsele alimentare, **0,504** pentru bunurile nealimentare și **0,148** pentru servicii. Coeficienți au fost determinați, pentru fiecare grupă, când a fost construit primul coș, calculând **ponderea celei de-a treia categorii**

de componente nenominalizate a coșului, alte produse, în total produse nominalizate.

În urma cerințelor de date, Institutul Național de Statistică calculează valoarea **coșului mediu efectiv de consum lunar, separat, pentru persoana vârstnică singură și persoana vârstnică din familie, pe medii de rezidență**, respectând metodologia generală de calcul a coșului minim de consum lunar și selectând din datele Anchetei Integrate în Gospodării - pentru luna de referință solicitată, **consumurile medii înregistrate de gospodăriile de pensionari**.

Pentru luna iulie 2011, Institutul Național de Statistică prezintă, pe componente, coșul mediu efectiv de consum lunar pentru persoana vârstnică, după cum urmează:

- ✓ **Consumul alimentar** care se analizează cantitativ și valoric, în funcție de media consumului real al unei persoane vârstnice, de mediul de proveniență al acesteia (rural și urban), precum și în funcție de mărimea familiei.

Astfel, consumul alimentar din coșul mediu efectiv de consum lunar al unei persoane vârstnice singure față de consumul minim al populației este mai mic la pâine, fasoale boabe, carne de porcine, carne de oaie și alte feluri de carne (produse generatoare de colesterol și de alte afecțiuni care conduc la deteriorarea stării de sănătate o dată cu înaintarea în vârstă) și mai mare la ouă, lapte proaspăt, cartofi, băuturi nealcoolice. La celelalte produse alimentare, necesarul minim lunar de consum al unei persoane vârstnice, în medie, este mai mare, având în vedere necesitatea fiziologică a organismului persoanei vârstnice de a consuma mai mult pentru a se întreține. (Tabelul nr.1)

Consumul alimentar, în unități fizice, al pensionarului singur și al pensionarului din familia de 2 persoane, total țară

-lunar/persoană-

Nr.crt.	Produse alimentare	Unitatea de măsură	Coșul mediu efectiv de consum pentru o persoană vârstnică singură	Coșul mediu efectiv de consum pentru un vârstnic din familia de 2 persoane	Coșul minim de consum al populației/ persoană ¹⁾
			1	2	3
1	Făină	kg	1,322	1,366	1,101
2	Mălai	kg	2,452	2,396	2,100
3	Pâine	kg	10,776	10,132	11,400
4	Produse de franzelărie, specialități de panificație	kg	0,340	0,202	0,178
5	Paste făinoase	kg	0,509	0,359	0,250
6	Orez	kg	0,829	0,571	0,500
7	Fasole boabe	kg	0,749	0,578	0,751
8	Cartofi	kg	6,057	4,551	4,700
9	Morcovi, pătrunjel, pastârnac	kg	0,892	0,666	0,600
10	Ceapă uscată	kg	1,365	1,050	0,901
11	Varză murată și alte murături	kg	1,324	1,369	1,085
12	Bulion	kg	0,502	0,415	0,296
13	Conserve de legume	kg	0,292	0,281	0,197
14	Mere	kg	1,788	1,368	1,090
15	Citrice, fructe meridionale	kg	0,478	0,411	0,197
16	Conserve din fructe	kg	0,356	0,295	0,250
17	Carne de bovine	kg	0,381	0,346	0,247
18	Carne de porcine	kg	0,836	0,815	0,888
19	Carne de pasăre	kg	1,954	1,438	0,987
20	Carne de oaie și alte feluri de carne	kg	0,119	0,165	0,148
21	Preparate din carne	kg	1,144	1,009	0,888
22	Pește proaspăt și congelat	kg	0,581	0,463	0,296
23	Lapte proapăt	l	8,547	6,596	5,230
24	Lapte bătut, iaurt	l	0,407	0,421	0,246
25	Telemea de vacă	kg	0,583	0,511	0,395
26	Telemea de oaie	kg	0,277	0,270	0,246
27	Brânză proaspătă și smântână	kg	0,669	0,644	0,345
28	Ouă	bucati	23,000	17,000	15,000
29	Untură	kg	0,250	0,234	0,250
30	Ulei comestibil	l	1,622	1,212	0,987
31	Margarină	kg	0,354	0,223	0,197
32	Zahăr	kg	1,399	1,026	0,987
33	Ciocolată, bomboane	kg	0,053	0,039	0,050
34	Băuturi nealcoolice	l	2,129	2,123	0,839
Total (prețuri iulie 2011)		x	213,2	179,5	175,4

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

¹⁾Coșul minim de consum în unități fizice este stabilit pentru o persoană, ca medie la nivel de țară, conform datelor din OUG nr. 217/2000. Valoarea pentru luna iulie 2011 s-a calculat folosind prețurile utilizate în Anexa nr. 3.

Consumul alimentar din coșul mediu efectiv de consum al unei persoane vârstnice dintr-o familie de două persoane pensionare este inferior consumului minim al populației, la: pâine, fasole boabe, cartofi, carne porci, untură, ciocolată, bomboane și superior la: ouă, lapte proaspăt și băuturile nealcoolice.

Alimentele consumate în cantități mai mici de către persoana vârstnică dintr-o familie de două persoane pensionare față de alimentele consumate în medie de populație sunt cele care afectează starea de sănătate la vârsta a treia și care în mod firesc sunt evitate.

Pe medii, consumul la produsele alimentare ale unei persoane vârstnice care face parte dintr-o familie de vârstnici, față de consumul minim al populației, se prezintă astfel:

URBAN

- consum în cantități diminuate la cafea, fasole uscată, ulei, pâine și paste făinoase;
- consum mai mare la morcovi, ceapă, mere, iaurt, lapte de vacă și telemea de oaie, deoarece aceste produse alimentare sunt mai accesibile și asigură necesarul de proteine și vitamine, având în același timp o capacitate mare de săturare. Practic vitaminele se asigură din fructe și legume – mere, morcovi, ceapă, usturoi și proteinele din iaurt, lapte de vacă, telemea de oaie și telemea de vacă.

RURAL

- persoana vârstnică care face parte dintr-o familie de vârstnici, înregistrează un consum alimentar, față de media efectivă de consum lunar a populației, similar cu cel din mediul urban.

Utilizând nivelul prețurilor lunii iulie 2011, Institutul Național de Statistică a calculat valoarea consumului alimentar din coșul mediu efectiv (postrealizat) de consum pentru un pensionar singur, respectiv pentru un pensionar dintr-o familie de 2 pensionari (tabelele nr. 2 și 3), pe medii de rezidență și total.

Tabelul nr.2

Cheltuielile alimentare ale pensionarului singur

Nr.crt	Produse alimentare	- lei/lunar/persoană-		
		Total	Urban	Rural
1	Făina	2,93	2,57	3,24
2	Mălai	4,39	2,33	6,16
3	Pâine	28,78	25,82	31,32
4	Produse de franzelărie	2,17	2,39	1,98
5	Paste făinoase	2,10	2,23	1,98
6	Orez	2,66	2,41	2,87
7	Fasoale boabe	3,87	2,73	4,85
8	Cartofi	9,84	9,74	9,92
9	Morcovi, pătrunjel, past	1,72	2,08	1,42
10	Ceapa uscata	2,74	2,58	2,89
11	Varza murata	5,68	3,71	7,36
12	Bulion	3,11	2,50	3,64
13	Conserve de legume	1,37	1,28	1,46
14	Mere	4,10	4,90	3,42
15	Citrice, fructe meridionale	2,02	2,64	1,49
16	Conserve din fructe	2,14	2,01	2,24
17	Carne de bovine	4,76	6,89	2,94
18	Carne de porcine	9,82	10,96	8,85
19	Carne de pasare	15,74	14,60	16,71
20	Carne de oaie si alte feluri de carne	2,02	1,47	2,50
21	Preparate din carne	13,27	12,41	14,00
22	Peste proaspat si congelat	3,63	3,64	3,62
23	Lapte proaspat	14,51	15,98	13,25
24	Lapte batut, iaurt	1,66	2,06	1,32
25	Telemea de vaca	6,09	6,77	5,51
26	Telemea de oaie	3,44	3,41	3,47
27	Branza poaspata si smantana	5,58	5,60	5,57
28	Oua	7,64	6,85	8,31
29	Untura	1,24	0,55	1,84
30	Ulei comestibil	8,98	8,66	9,25
31	Margarina	2,08	2,46	1,75
32	Zahăr	5,75	5,51	5,96
33	Ciocolată, bomboane	0,64	0,75	0,54
34	Băuturi nealcoolice	2,53	3,22	1,93
Total 1 - 34		189,00	183,71	193,56
Alte produse alimentare		24,20	27,37	21,3
Total produse alimentare		213,20	211,08	214,86

Tabelul nr.3
Cheltuielile alimentare ale pensionarului din familia de pensionari (2 persoane)

Nr.crt	Produse alimentare	-lei/lunar/persoană-		
		Total	Urban	Rural
1	Făina	2,52	2,31	2,69
2	Mălai	4,14	1,87	5,92
3	Pâine	27,48	25,86	28,74
4	Produse de franzelărie	1,34	1,50	1,08
5	Paste făinoase	1,48	1,64	1,35
6	Orez	1,83	1,57	2,03
7	Fasoale boabe	2,94	2,03	3,65
8	Cartofi	7,39	7,47	7,32
9	Morcovi, pătrunjel, păstârnac	1,28	1,66	0,99
10	Ceapa uscată	2,11	1,96	2,23
11	Varză murată	5,88	4,19	7,20
12	Bulion	2,56	2,26	2,80
13	Conserve de legume	1,34	1,28	1,39
14	Mere	3,22	4,19	2,46
15	Citrice, fructe meridionale	1,83	2,35	1,22
16	Conserve din fructe	1,76	1,99	1,58
17	Carne de bovine	4,40	6,78	2,54
18	Carne de porcine	9,70	11,86	8,01
19	Carne de pasare	11,72	10,80	12,44
20	Carne de oaie și alte feluri de carne	2,78	17,69	3,39
21	Preparate din carne	12,01	11,11	12,72
22	Peste proaspăt și congelat	2,96	3,24	2,73
23	Lapte proaspăt	10,58	10,02	11,02
24	Lapte batut, iaurt	1,63	1,51	1,73
25	Telemea de vacă	5,20	5,20	5,20
26	Telemea de oaie	3,36	3,65	3,13
27	Branza poaspată și smântână	5,39	4,90	5,78
28	Ouă	5,86	5,33	6,27
29	Untură	1,16	0,49	1,68
30	Ulei comestibil	6,73	6,88	6,61
31	Margarină	1,33	1,72	1,03
32	Zahăr	4,21	4,20	4,21
33	Ciocolată, bomboane	0,51	0,66	0,39
34	Băuturi nealcoolice	2,37	3,46	1,52
Total 1- 34		161,00	173,63	163,05
Alte produse alimentare		18,52	13,02	14,68
Total produse alimentare		179,52	186,65	177,73

- ✓ **Consumul de produse nealimentare** al persoanei vârstnice cuprinde confecții, tricotate, încălțăminte, cărți, ziare, papetărie, medicamente, articole de igienă și este altfel constituit decât cel înregistrat de media populației. Utilizând nivelul prețurilor lunii **ieulie 2011**, Institutul Național de Statistică a calculat **valoarea** coșului mediu efectiv de consum la produsele nealimentare, pentru un pensionar singur, respectiv pentru un pensionar dintr-o familie de 2 pensionari, pe medii de rezidență și total.

Tabelul nr. 4

Cheltuielile nealimentare ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de 2 pensionari, total țară

Nr. crt.	Produse nealimentare	-lei /lunar/persoană-	
		Coșul mediu efectiv de consum lunar pt persoana vârstnică	Coșul mediu efectiv de consum lunar pentru un vârstnic din familia de 2 persoane
		1	2
1	Confecții	1,79	2,20
2	Tricotaje	0,72	0,91
3	Încălțăminte	3,05	3,49
4	Cărți, ziare, papetărie	1,39	1,80
5	Medicamente	12,38	12,20
6	Articole de igienă	5,83	5,14
7	Combustibili	23,81	22,78
Total 1 - 7		48,97	48,52
Alte produse nealimentare		18,07	17,90
Total – lei (prețuri iulie 2011)		67,04	66,42

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică și se referă la luna iulie 2011

Consumul pensionarului singur față de consumul pensionarului din familia de 2 persoane este mai redus la confecții, tricotaje, încălțăminte, cărți-ziare-papetărie și mai ridicat la medicamente, articole de igienă, combustibil și la alte produse nealimentare.

Tabelul nr. 5

Cheltuielile nealimentare ale pensionarului singur, pe medii

Nr.crt	Produse nealimentare	-lei /lunar/persoană-	
		URBAN	RURAL
		1	2
1	Confecții	2,03	1,59
2	Tricotaje	0,73	0,71
3	Încălțăminte	2,67	3,38
4	Cărți, ziare, papetărie	2,46	0,47
5	Medicamente	18,41	7,20
6	Articole de igienă	7,64	4,28
7	Combustibili	9,22	36,33
Total 1 - 7		43,16	53,96
Alte produse nealimentare		15,93	19,91
TOTAL lei (prețuri iulie 2011)		59,09	73,87

Consumul pensionarului singur în mediul urban față de mediul rural este mai crescut la confecții, tricotaje, articole de igienă – determinat de o înclinație mai ridicată spre confort, la cărți-ziare-papetărie – explicabil prin interesul mai mare față de cultură și la medicamente – cauzat de înclinația vârstnicilor din mediul urban de a-și îngriji mai bine starea de sănătate față de cei din mediul rural.

Tabelul nr. 6

**Cheltuielile nealimentare ale pensionarului
care face parte din familia de 2 pensionari, pe medii**

-lei /lunar/persoană-

Nr.crt.	Produse nealimentare	URBAN	RURAL
		1	2
1	Confecții	2,52	1,95
2	Tricotaje	1,11	0,75
3	Încălțăminte	3,23	3,70
4	Cărți, ziare, papetărie	3,21	0,69
5	Medicamente	18,77	7,06
6	Articole de igienă	7,33	3,43
7	Combustibili	10,03	32,73
Total 1 - 7		46,20	50,31
Alte produse nealimentare		19,04	16,15
Total - lei (preturi iulie 2011)		65,04	65,87

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică și se referă la luna iulie 2011

Observațiile făcute la consumul pensionarului singur pe medii sunt aceleași și la pensionarul din familia de 2 pensionari.

- ✓ **Cheltuielile pentru plata serviciilor** ale persoanei vârstnice se referă: la apa, canal, salubritate, energie electrică, energie termică, gaze naturale, abonament RTV, telefon transport de călători și servicii medicale. Utilizând nivelul prețurilor lunii iulie 2011, Institutul Național de Statistică a calculat valoarea coșului mediu efectiv de consum de servicii pentru un pensionar singur, respectiv pentru un pensionar dintr-o familie de 2 pensionari, pe medii de rezidență și total.

Referitor la cheltuielile pentru plata serviciilor, consumul atât pentru pensionarul singur, cât și pentru pensionarul care face parte din familia de 2 pensionari, acestea sunt net superioare în mediul urban față de cel din mediul rural.

Tabelul nr.7

**Cheltuielile pentru servicii, pe medii, ale unui pensionar singur,
respectiv ale unui pensionar din familia de 2 pensionari**

- lei/lunar/persoană-

Nr.crt	Categoria de pensionari funcție de mediu și de mărimea familiei	Coșul mediu efectiv de consum lunar pt persoana vârstnică
1	Pensionar din familia de 2 pensionari – rural	44,65
2	Pensionar din familia de 2 pensionari – urban	185,53
Total pensionar din familia de 2 pensionari		104,51
3	1 pensionar – rural	42,56
4	1 pensionar – urban	221,43
Total - 1 pensionar		125,15

Notă: Datele au fost comunicate de Institutul Național de Statistică și se referă la luna iulie 2011

Pe grupe de servicii, la nivel total, pentru pensionarul singur și pensionarul din familia de pensionari, precum și pentru fiecare din aceștia, pe medii, situația este prezentată în tabelele 8,9 și 10.

Tabelul nr. 8
Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de 2 pensionari, total țară

- lei/lunar/persoană-

Nr.crt	Servicii	Coșul mediu efectiv de consum lunar pt persoana vârstnică	Coșul mediu efectiv de consum lunar pentru un vârstnic din familia de 2 persoane
		1	2
1	Apa, canal, salubritate	22,31	16,69
2	Energie electrică	22,12	17,71
3	Energie termică	17,53	13,10
4	Gaze naturale	24,64	21,58
5	Abonament RTV	5,21	3,86
6	Telefon	10,07	8,42
7	Transport de calatori	3,49	3,48
8	Servicii medicale	2,70	5,41
Total 1- 8		108,07	90,25
Alte servicii		17,08	14,26
TOTAL servicii (preturi iulie 2011)		125,15	104,51

Tabelul nr. 9
Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur, pe medii

- lei/lunar/persoană-

Nr.crt	Servicii	URBAN	RURAL
		1	2
1	Apa, canal, salubritate	45,53	2,39
2	Energie electrică	27,97	17,10
3	Energie termică	37,81	0,13
4	Gaze naturale	45,09	7,10
5	Abonament RTV	8,22	2,64
6	Telefon	18,08	3,20
7	Transport de calatori	5,58	1,70
8	Servicii medicale	2,94	2,49
Total 1- 8		191,22	36,75
Alte servicii		30,21	5,81
TOTAL servicii (preturi iulie 2011)		221,43	42,56

Tabelul nr. 10

Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului
care face parte din familia de 2 pensionari, pe medii

Nr.crt	Servicii	- lei/lunar/persoană-	
		URBAN 1	RURAL 2
1	Apa, canal, salubritate	35,36	2,11
2	Energie electrică	22,65	13,86
3	Energie termică	29,87	0,00
4	Gaze naturale	39,86	7,31
5	Abonament RTV	6,31	1,94
6	Telefon	14,36	3,78
7	Transport de călători	5,53	1,87
8	Servicii medicale	6,28	4,73
Total 1- 8		160,22	35,60
Alte servicii		25,31	9,05
TOTAL servicii (preturi iulie 2011)		185,53	44,65

Așa cum se poate observa, pentru fiecare grupă de servicii consumul pensionarului din mediul urban este net superior celui din mediul rural.

În concluzie, având în vedere cele trei componente, coșul mediu efectiv de consum lunar, pentru pensionarul singur, respectiv pentru pensionarul care face parte din familia de 2 pensionari, defalcat pe principalele categorii de produse și servicii, se prezintă astfel, în luna iulie 2011:

Tabelul nr.11

Coșul mediu efectiv de consum lunar pentru pensionarul singur
lei/persoană

	Produse alimentare	Produse nealimentare	Servicii	Total
Media pe țară	213,20	67,04	125,15	405,39
Urban	211,08	59,09	221,43	491,60
Rural	214,86	73,87	42,56	331,29

Tabelul nr.12

Coșul mediu efectiv de consum lunar pentru pensionarul din familia de 2 pensionari
lei/persoană

	Produse alimentare	Produse nealimentare	Servicii	Total
Media pe țară	179,52	66,42	104,51	350,45
Urban	186,65	65,04	185,53	437,22
Rural	177,73	65,87	44,65	288,25

O parte din consumul produselor alimentare provenind din autoproducție a permis ca disponibilul bănesc să fie folosit pentru produsele nealimentare, în mediul rural.

*

* *

Prin metoda utilizată de Institutul Național de Statistică pentru stabilirea coșului minim de consum lunar intervievații oferă informații despre o situație trecută, care nu reflectă nevoile lor reale pentru un trai decent. Ineficiența acestei metode considerăm ca rezultă în principal din următoarele aspecte deficitare:

- pentru obținerea consumului valoric de utilități (energie electrică, termică, gaze naturale), consumul mediu unitar ce revine pe persoană, conform normelor de consum și pe baza balanței energetice, se multiplică cu prețurile/tarifele unice pe țară stabilite prin acte normative sau note de negociere, fără a se face o diferențiere pe sezoane:cald/rece și pe tipuri de încălzire a locuinței, iar aceste norme în cazul mediului rural sunt subdimensionate;
- subdimensionarea consumului de medicamente în mediul rural (aproximativ 1/3 din consumul din mediul urban), în condițiile în care procentul persoanelor vârstnice ce declară că suferă de cel puțin o boală cronică este superior în mediul rural față de urban, respectiv 27,0% față de 22,6% la grupa de vârstă 65-74 ani și 28,3% față de 20,9% grupa de vârstă 75 ani și peste⁶;
- subdimensionarea consumului de produse nealimentare în special la grupele: confecții, tricotaje și încălțăminte;
- calculul coșului mediu efectiv de consum lunar se bazează pe datele Anchetei Integrate în Gospodării - pentru luna de referință solicitată și **nu reflectă nevoile reale minime de consum** ale acestei categorii de populație, ci doar **cât s-a consumat efectiv, în medie, de către gospodăriile de pensionari aflate în jurul pragului de sărăcie relativă (60,0% în consumul mediu total al acestei categorii).**

Metoda se aplică în prezent numai la solicitare expresă, fără să se ia în considerare specificitatea nevoilor reale ale persoanelor vârstnice în calculul coșului minim de consum lunar pentru persoana vârstnică din familia de 2 pensionari și pentru persoana vârstnică singură.

⁶ Date culese din lucrarea "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2010"

Capitolul IV

Metodologia de stabilire a minimumului decent de trai și a minimumului de subzistență, utilizată de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții, analiza structurii, comparații și concluzii

Metoda folosită de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții, este *de tip analitic*, având la bază informațiile preluate de la un eșantion de persoane vârstnice investigate.

Denumită în termeni de specialitate **metoda normativă**, aceasta stabilește cantumuri valorice, ce nu depind de nivelurile de consum înregistrate la un moment dat, ci se bazează pe norme stabilite în studii de specialitate care privesc dezvoltarea și manifestarea persoanei, atât în viața de zi cu zi în spațiul familial, cât și în afara lui, în societate. Ea prezintă:

- **rigurozitate și obiectivitate** folosind în calcul normele de consum stabilite de specialiști (sociologi, economiști, nutriționiști), fără să folosească sondaje efectuate într-o anumită perioadă sau aprecieri comparative cu o perioadă anterioară;
- **transparență** în cunoașterea detaliată a elementelor de ordin material, cultural, educațional și de sănătate.

Metoda normativă acoperă toate cheltuielile privind consumul de bunuri și servicii necesare persoanei și familiei sale, acasă și în societate. Acestea sunt grupate în componente, după cum urmează:

- ✓ **Consumul alimentar** are la bază normele de consum stabilite de specialiștii nutriționiști de la Institutul de Igienă și Sănătate Publică din București.

În cazul familiei de pensionari s-a apreciat consumul primului pensionar, bărbat, cap de gospodărie ca fiind 0,8 din consumul adultului, bărbat, activ, iar pentru a doua persoană vârstnică pensionară, femeie, s-a apreciat tot 0,8 din consumul femeii active. Calculul consumului alimentar, pe componente și pe total se face separat pentru cei doi membri ai familiei, urmând a se însuma la final.

De asemenea, s-a optat pentru definirea minimumului de trai al persoanei vârstnice ca fiind un consum alimentar de **2.700 calorii pe zi**, respectiv un minim stabilit de nutriționiști.

Principala grupă de produse alimentare este considerată **carnea și produsele din carne**. Cantitatea cea mai mare de carne consumată între porc, vită și pui a fost stabilită la carnea de porc, deoarece intră în obișnuințele de consum ale adulților din România, urmată de carnea de vită apreciată de nutriționiști ca fiind foarte sănătoasă pentru organism, iar ultima a fost stabilită carnea de pui, deoarece, pe de o parte, ea este o carne accesibilă ca preț pe piață, iar pe de altă parte constituie carnea cea mai recomandată de nutriționiști pentru a fi consumată de persoanele vârstnice.

O altă grupă importantă de produse alimentare o constituie **lactatele și derivatele din lapte**. Acestea s-au stabilit tot în funcție de preferințe și sănătate pentru organism, respectiv telemea de oaie, telemea de vacă și iaurt (un derivat absolut necesar vârstnicilor) și untul într-o cantitate mai mică, substituit fiind de consumul de margarină care face parte tot din grupa grăsimilor.

De asemenea, la grupa **grăsimi** a fost ales uleiul de floarea soarelui necesar în prepararea zilnică a mâncării gătită, ca și **legumele** ce vin să întregască necesarul de componente nutritive pentru organism.

La grupa de **legume** au fost alese: ceapa, morcovul, usturoiul și pătrunjelul deoarece pot fi folosite la toate felurile de mâncare și sunt accesibile pe piață în toate anotimpurile, regăsindu-se în culturile tuturor zonelor geografice, de la câmpie până la zonele mai înalte de deal sau podiș.

Principala opțiune în necesarul alimentar de legume o constituie cartoful consumat în cantități mari, care se regăsește în toate tipurile de culturi, de șes și de deal, podiș, în sud ca și în nord, în vestul ca și în estul țării.

De asemenea, fasolea este o legumă des folosită în alimentație și iarna, ca și vara, uscată sau verde, în funcție de anotimp și merele din categoria fructelor care au aria de răspândire cea mai largă și pot fi procurate în toate anotimpurile.

Au mai fost luate în calcul în categoria alimentelor, **zahărul și dulciurile**, iar în cantitate redusă, **cafeaua**, intrată în obișnuințele și preferințele de consum ale persoanelor vârstnice.

O analiză aparte a fost efectuată la evaluarea produselor din autoconsum în mediul rural.

Dintre produsele care, în mediul urban sunt cumpărate, iar în mediul rural sunt asigurate și consumate în cadrul gospodăriei, s-au considerat:

- **lactatele** (laptele de vacă, telemea de oaie și telemea de vacă, iaurtul, untul);

- **carnea și produsele din carne** (carnea de porc, vită și pui, untura care provine de la animalele crescute în propriile gospodării);
 - **ouăle** provenite de la păsările crescute în gospodărie;
 - **legumele**, cum ar fi: morcovul, ceapa, usturoiul, verdeța, cartoful, fasolea verde și uscată, acestea fiind cultivate pe parcursul întregului an.
- ✓ **Cheltuielile cu îmbrăcămintea și încălțăminte** au avut în vedere, în primul rând, sexul persoanei și anotimpul. Acesta este și motivul detalierii produselor, în principiu, pentru barbatul inactiv–pensionar, femeia inactivă –pensionară, ținându-se seama de cele necesare în casă și în afara spațiului de locuit.
- ✓ **Locuința se consideră alcătuită dintr-o singură cameră** pentru familia de pensionari, atât din mediul urban, cât și din mediul rural. Celelalte cheltuieli legate de: locuință: mobilier, articolele electrice și de uz gospodăresc, articolele tehnico-sanitare și de igienă, articolele textile pentru uz casnic, veselă, tacâmurile, articolele de menaj, alte produse de uz gospodăresc, se stabilesc separat pe medii de rezidență. Cheltuielile legate de serviciile de igiena personală, serviciile de reparare și întreținere a obiectelor de îmbrăcăminte și încălțăminte se stabilesc separat pentru barbatul inactiv–pensionar și separat pentru femeia inactivă –pensionară, cu domiciliul în mediul urban și respectiv în mediul rural.
- ✓ **Cheltuielile cu locuința** se stabilesc pe baza cotelor lunare de întreținere de la locuințele cu o singură cameră (garsonieră). Aceste cote lunare de plată a întreținerii se preiau de la administrația blocurilor de tip vilă (2 scări, 4 etaje), de la blocurile cu 8 sau 10 etaje și de la blocurile cu 4 etaje și mai multe scări.
- ✓ **Transportul are în vedere 2 călătorii cu reducere**, echivalentul unei călătorii cu trenul, pentru familia de pensionari din mediile urban și rural, atunci când se deplasează, o dată pe an, în vacanță de agrement sau la tratament.
- ✓ **Articolele de papetărie privesc**, în special, **cerințele pentru un minim necesar**.
- ✓ La categoria de cheltuieli pentru **medicamente se rețin numai cele strict necesare pentru trusa de prim ajutor** și nu cele pentru asigurarea unui tratament îndelungat de întreținere, anume de urmat, pornindu - se de la premisa unei îmbătrâniri sănătoase și nu cazurile de tratare a bolilor cronice pe perioade îndelungate de timp.

Conținutul **trusei medicale**, din locuința persoanei vârstnice este următorul:

- Analgezice și antiinflamatoare (algoalmin, antinevralgic, aspirină, piramidon, paracetamol)
- Alcool medicinal
- Fașă
- Furazolidon
- Leucoplast
- Flacon cu vitmine+întăritoare
- Siropuri pentru tuse
- Antibiotice (ampicilină)
- Rivanol

*

* *

Metoda normativă folosită de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, se aplică numai la fundamentarea următoarelor 2 concepte:

- a) **Minimul** corespunzător unui **nivel de trai decent** se definește, în cazul unei familii de pensionari, ca fiind necesarul de resurse pentru **consumul curent** (alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, medicamente, întreținerea locuinței, servicii), la care se adaugă cheltuielile necesare pentru **educație și cultură** care favorizează afirmarea și socializarea persoanelor, stimulează componenta de **statut social** care le permite dezvoltarea și participarea la progresul social. Din cercetările în domeniu realizate în România începând cu anul 1994 și până în prezent, aprecierile persoanelor (cap de gospodărie) au constituit reperul cel mai important în stabilirea cheltuielilor referitoare la îmbrăcăminte/încălțăminte, igienă personală, întreținerea locuinței și dotarea acesteia, care au fost aplicate la stabilirea normelor de consum. La produsele alimentare și celelalte grupe de servicii s-au folosit inițial prețurile de pe piața liberă, (respectiv tarifele unice de consum), care au fost ulterior inflatate lunar, pe categorii, folosind indicii prețurilor de consum publicați de Institutul Național de Statistică.
- b) **Minimul de subzistență** este inferior **minimului de trai decent** care nu mai cuprinde cheltuielile de informare, cultură și călătorii (transport). Obiectele de mobilier, dotarea locuinței cu aparatură casnică și electrocasnică, precum și o parte din garderoba personală se apreciază că există deja în gospodărie și s-a convenit să nu se efectueze noi cheltuieli cu acestea.

Minimul de subzistență se limitează numai la aspectele legate de supraviețuirea unei persoane, fiind inferior minimului decent de trai, tocmai prin elementele de dezvoltare și afirmare socială a acesteia.

Din elementele furnizate de **Institutul de Cercetare a Calității Vieții**, rezultă următoarea situație, pentru minimul de trai decent și pentru minimul de subzistență, pentru pensionarul singur și pentru familia de 2 pensionari, pe medii de rezidență, la nivelul lunii **iulie 2011** :

Tabelul nr.13
lei

		Pensionarul singur	Familia de 2 pensionari
Urban	Decent	692	1.314
	Subzistență	584	1.109
Rural	Decent	684	1.300
	Subzistență	521	990

Structura minimului de trai decent și a minimul de subzistență, pentru pensionarul singur, pe medii, la nivelul lunii **iulie 2011**, este următoarea:

Tabelul nr.14
lei

	Urban		Rural	
	Minim de subzistență	Minim decent	Minim de subzistență	Minim decent
Produse alimentare	397,12	352,92	302,18	225,72
Produse nealimentare	29,20	76,12	72,94	157,32
Servicii	157,68	262,96	145,88	300,96
Total	584,00	692,00	521,00	684,00

Se constată că valoarea totală a minimului de trai decent, comunicată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții – pe medii de rezidență – este mai mare decât valoarea coșului minim de consum lunar comunicat de Institutul Național de Statistică.

*

* *

Metoda prezentată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții pentru stabilirea celor 2 minime de trai, nu evidențiază în mod real cheltuielile strict necesare care cad în sarcina persoanelor vârstnice, introducând ipoteze simplificate de calcul în ceea ce privește:

- **cheltuielile cu îmbrăcămintea și încălțăminte;**
- **transportul – care nu îl include decât cel pe calea ferată;**
- **medicamentele calculate numai pentru trusa de prim ajutor - în condițiile în care 24,6% din persoanele de 65 - 74 ani și 24,4% din persoanele de 75 ani**

și peste declară că suferă de cel puțin o boală cronică⁷ - care necesită cheltuieli lunare cu medicamentele de întreținere și analizele medicale;

- nu se are în vedere existența unor cheltuieli neprevăzute;
- cheltuielile de întreținere a locuinței - nu sunt diferențiate pe sisteme de încălzire a locuinței (termoficare, gaze, combustibil lichid, lemne și cărbuni, electricitate);
- spațiul de locuit este limitat la o singură cameră.

Considerăm extrem de deficitar faptul că nu se are în vedere în mod distinct determinarea cheltuielilor medii pentru locuință pe tipuri de încălzire, respectiv încălzirea în sistem centralizat (termoficare), cu gaze, cu combustibil lichid, cu lemne și cărbuni, cu energie electrică sau în sisteme individuale mixte, a căror cheltuieli în perioada sezonului rece sunt mari și foarte diferite și afectează direct nivelul veniturilor rămase pentru acoperirea celorlalte categorii de cheltuieli.

Totodată, în mod practic remarcăm că 53,9% din gospodăriile de pensionari locuiesc în locații cu trei sau mai multe camere, iar restul de 46,1% în locații cu 1-2 camere⁷, ceea ce majorează semnificativ cheltuielile de întreținere.

De asemenea, în calculul minimului de trai decent, metoda normativă prevede o sumă numai de 10,0% din quantumul total al coșului de consum lunar pentru constituirea unui fond de siguranță și economie, în vederea acoperirii diverselor cheltuieli pentru situații neprevăzute: boală, spitalizare, deces etc. Această sumă este extrem de mică față de costurile excesiv de mari practicate în prezent de către furnizorii acestor servicii.

În concluzie, normativele din această metodă apreciem că sunt subdimensionate și ele nu pot asigura în mod real un nivel decent de trai persoanelor vârstnice ale căror venituri lunare sunt în jur de 692⁸ lei.

⁷ Date culese din lucrarea "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2010"

⁸ Valoarea minimului de trai decent, pentru un pensionar singur, comunicată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții pentru luna iulie 2011

Capitolul V

Propunere în vederea instituirii coșului minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban

Persoanele vârstnice au nevoi specifice, diferite de celelalte categorii de populație, fapt pentru care este imperios necesar să se stabilească un coș minim de consum lunar pentru acestea. În acest scop se propune următoarea metodologie pentru pensionarul singur din mediul urban:

Coșul minim de consum lunar se structurează pe următoarele secțiuni:

A. Produse alimentare

Această secțiune cuprinde **produsele alimentare** nominalizate în structura coșului minim de consum lunar reglementat inițial de Institutul Național de Statistică (O.U.G. nr.217/2000) și cantitățile care asigură un necesar minim caloric stabilit de nutriționiști pentru persoana vârstnică. Astfel sunt prevăzute un număr de 34 produse și grupe de produse.

Prețurile unitare ale acestor produse se preiau lunar, ca medie, de pe piața liberă. Prin aplicarea acestor prețuri la cantitățile stabilite se obține cheltuiala lunară minimă cu produsele alimentare necesare pentru alimentația unui pensionar singur.

B. Produse nealimentare

A doua secțiune conține principalele grupe de **bunuri nealimentare** strict necesare pensionarilor, respectiv: confecții, tricotaje, încălțăminte, cărți și rechizite, medicamente, articole de igienă, articole de menaj, electrocasnice și produse de uz gospodăresc. Pentru fiecare grupă de produse se calculează media lunară corespunzătoare cheltuielilor totale estimate ca strict necesare la nivel de un an⁹.

⁹ Pornind de la datele publicate de Institutul Național de Statistică pe baza Anchetei Integrate în Gospodăria, pentru gospodăria de pensionari, cu excepția medicamentelor.

Produsele strict necesare pentru persoana vârstnică, pe fiecare grupă de bunuri nealimentare sunt:

- **Confecții** – pălărie, șapcă, palton/pardesiu, costum, sacou/taior/rochie, pantalon/fustă, maiou/sutien, pijama/cămașă de noapte, ciorapi PNA/nylon, mănuși (textile), batiste, curea.
- **Tricotaje** – căciulă, fular, tricou, bluză, pulovăr, ciorapi/șosete.
- **Încălțăminte** – ghete/cizme, pantofi, sandale și papuci de casă.
- **Cărți și rechizite** – presă, reviste, cărți, coli de scris, pixuri, plicuri, timbre etc.
- **Medicamente** – consumul de medicamente se consideră egal cu cel rezultat din Ancheta Integrată în Gospodăria, pentru gospodăria medie de pensionari.
- **Articole de igienă** – aparat și pastă de ras, săpun de toaletă, pastă/perie de dinți, pieptene, foarfece, deodorant, alcool medicinal.
- **Articole de menaj** – accesoriu bucătărie (oală, tigaie, ibric, polonic, pâlnie, tavă de copt, ceaun, grătar, strecurătoare, sită, fund de lemn, făcăleț, destupător de sticlă, tirbușon, tacămuri, farfurii, castroane, pahare, căni, spălător de vase), accesoriu baie (lighean, cârlige de rufe), accesoriu locuință (vază pentru flori, fâraș, mătură, coș gunoi etc).
- **Electrocasnice** – frigider, aragaz, mixer, fierbător, uscător de păr, aspirator, fier de călcat, aparat TV/radio, mașină de spălat rufe, corpuri de iluminat (lampă), produse care se achiziționează o dată la 5 ani.
- **Produse de uz gospodăresc** – detergent rufe, detergent vase, perii încălțăminte/haine, mături, cremă de ghete.
- **Alte produse nealimentare** – alte produse de maximă necesitate, neclasificate anterior: articole de mobilier, articole textile, umbrelă, becuri, întrerupătoare și șaltere electrice etc.

C. Servicii

În această secțiune se includ cheltuielile cu principalele grupe de servicii:

- **Energia electrică** – pentru care consumul mediu lunar ce revine pe o persoană, conform balanței energetice, se multiplică cu tariful unic pe țară stabilit prin acte normative sau note de negociere, obținându-se astfel cheltuiela lunară. Pentru energia electrică, norma de consum stabilită pentru persoana vârstnică este de 42 kwh/lunar.

- **Telefon** – pentru care se ia în calcul costul lunar al unui abonament standard cu 100 impulsuri incluse.
- **Transport** – pentru care se ia în calcul costul mediu lunar a 21 călătorii (metrou, c.f., auto).
- **Încălzirea locuinței, cu:**
 - **Energie termică furnizată în sistem centralizat** – se ia în calcul costul mediu lunar care în prezent este diferențiat pe sezoane: rece - lunile noiembrie-martie și cald - lunile aprilie-octombrie;
 - **Gaze** – consumul se calculează prin multiplicarea normei actuale de consum, de 15 m.c./lunar/per persoană, cu tarifele unice pe țară stabilite prin acte normative;
 - **Lemne, cărbuni sau alte tipuri de combustibili** – se calculează costurile medii lunare pornind de la cheltuielile totale estimate la nivel de an¹⁰.
- **Apă – canal – salubritate** – se calculează costurile medii lunare pornind de la cheltuielile totale reglementate la nivel de an¹⁰.
- **Servicii medicale** – se calculează costurile medii lunare pornind de la cheltuielile totale estimate la nivel de an¹⁰.
- **Impozite și taxe** – se calculează costurile medii lunare pornind de la cheltuielile totale reglementate la nivel de an¹⁰.
- **Alte servicii** – în care sunt incluse - servicii de igienă personală (tuns), servicii de reparații și întreținere îmbrăcăminte și încălțăminte – pentru fiecare din acestea, se calculează costurile medii lunare pornind de la cheltuielile totale estimate la nivel de an¹⁰.

* *
*

¹⁰ Pornind de la datele publicate de Institutul Național de Statistică pe baza Anchetei Integrate în Gospodăria, pentru gospodăria de pensionari, cu excepția medicamentelor.

Fiecare din aceste secțiuni cuprinde și categoria: alte produse (servicii) (nenominalizate). Sumele aferente se calculează prin aplicarea de coeficienți la valorile rezultate din însumarea componentelor nominalizate și anume: **0,150** pentru produsele alimentare, **0,504** pentru bunurile nealimentare și **0,148** pentru servicii. Acești coeficienți sunt determinați statistic, pentru fiecare secțiune în parte, de către Institutul Național de Statistică.

Coșul minim de consum lunar odată calculat potrivit acestei metodologii se **reevaluează trimestrial (ultima lună din trimestru)**, astfel: prețurile (valorile) corespunzătoare componentelor nominalizate se inflătează prin multiplicare cu **indicii prețurilor de consum la principalele mărfuri și servicii, calculați și publicați lunar de către Institutul Național de Statistică**, iar valorile aferente componentelor nenominalizate (alte produse) se obțin prin aplicarea coeficienților prezentați mai sus.

Capitolul VI

Propunerea valorii coșului minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, în prețurile lunii iulie 2011

Aprecind că pentru pensionarul singur din mediul urban, valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar stabilit de Institutul Național de Statistică, precum și nivelul minim de trai decent, furnizat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, sunt insuficiente pentru a-i asigura acestuia un trai decent, Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice propune instituirea unui coș minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, păstrând pentru produsele alimentare, cantitățile stabilite de Institutul Național de Statistică pentru asigurarea necesarului minim de calorii.

Precizăm că 41,9% din gospodăriile de pensionari¹¹ au considerat necesar în anul 2010 un venit net lunar cuprins între 1001-2000 lei, pentru a face față cheltuielilor curente. Utilizând prețurile lunii iulie 2011, a rezultat nivelului acestui coș minim de consum lunar de 909,31 lei/persoană, nivel considerat acceptabil și care ar trebui să fie atins de nivelul pensiei medii de bază. (anexa nr.3).

Comparativ cu valoarea coșului minim de consum lunar propusă de Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice, valoarea coșului mediu efectiv de consum de lunar, calculată de Institutul Național de Statistică și a minimului de trai decent stabilit de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, se prezintă astfel, pentru un pensionar singur din mediul urban, pentru luna iulie 2011:

Tabelul nr.15

lei

	INS	ICCV	CNPV
	coșul mediu efectiv de consum lunar	minimul de trai decent	coșul minim de consum lunar
Total	491,60	692,00	909,31
Produse alimentare	211,08	352,92	265,52
Produse nealimentare	59,09	76,12	201,67
Servicii	221,43	262,96	442,12

Așa cum se constată, valoarea coșului minim de consum lunar propusă de Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice, calculat la un minim necesar pentru toate componentele sale, depășește cu mult valorile propuse de Institutul Național de Statistică și Institutul de Cercetare a Calității Vieții. La grupa produselor nealimentare

¹¹ Date preluate din lucrarea "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2010"

consumul este mult subdimensionat, în cazul celorlalte două surse.

Metodele utilizate de cele 2 instituții, Institutul Național de Statistică și Institutul de Cercetare a Calității Vieții prezintă următoarele aspecte:

- ◆ Prin metoda utilizată de Institutul Național de Statistică, calculele de fundamentare a coșului s-au bazat pe datele referitoare la consumul și cheltuielile (detaliate pe clase de produse) a 20,0% din totalul gospodăriilor de pensionari cuprinse în cadrul Anchetei Integrate în Gospodării (cercetare anuală) și anume a celor situate în a treia și a patra decilă (D3 și D4) a distribuției gospodăriilor de pensionari după nivelul venitului total pe persoană, deci calculul coșului folosește **consumul efectiv (postrealizat)**.
- ◆ În metoda utilizată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, cheltuielile alimentare sunt calculate pe baza normelor stabilite de nutriționiști, iar cele nealimentare și serviciile sunt stabilite prin chestionare și discuții cu populația pensionară activă/inactivă din mediile urban/rural, deci cele 2 minime de consum - de trai decent și de subzistență sunt construite **ținând cont și de opțiunile/preferințele populației**. Ultima evaluare a celor 2 minime - de trai decent și de subzistență (medii urban/rural) a avut loc în martie 2010.

Stabilirea și actualizarea de către instituțiile cu atribuții în acest domeniu a unui coș minim de consum lunar corespunzător nevoilor reale specifice persoanei vârstnice sunt deosebit de necesare în perioada actuală, în vederea aplicării de măsuri concrete de protecție socială susținute de un cadru juridic adecvat.

Capitolul VII

Propuneri

În perioada actuală este necesar ca în România să se promoveze măsuri concrete destinate persoanelor vârstnice prevăzute într-un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice, pentru a permite acestora să dispună de resurse suficiente pentru o existență decentă, să poată participa activ la viața publică, socială și culturală și să decidă asupra propriei vieți, să ducă o existență independentă, cât mai mult timp posibil.

În ceea ce privește principalele contribuții ale administrației publice centrale, responsabile pentru îmbunătățirea situației materiale a persoanelor vârstnice, apreciem că acestea pot fi sintetizate după cum urmează:

- **Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale**
 - să elaboreze o metodologie cadru de stabilire a nivelului coșului minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice care să aibă în vedere o detaliere a serviciilor pe tipuri de rezidență și proceduri de încălzire a locuinței, precum și să determine corect și real nivelul cheltuielilor cu medicamentele de întreținere pentru vârstnici.
 - să acorde ajutor vârstnicilor care formează familii/cupluri sau sunt singuri, prin reglementarea de prestații în bani și facilități care să corespundă nevoilor reale ale persoanelor de vârstă a treia.
 - să mențină **valoarea punctului de pensie la cel puțin 45,0%** din nivelul câștigului mediu brut pe economie corect prognozat;
 - să **indexeze periodic pensiile pentru acoperirea integrală a ratei reale a inflației** ca urmare a creșterii a prețurilor la alimentele de bază, medicamente și servicii;
 - în anul 2012 să se majoreze **cuantumul** pensiei sociale minim garantate în plată la nivelul minimului de trai decent stabilit de Institutul de Cercetare a Calității Vieții.

- **Institutul Național de Statistică**
 - să calculeze coșul minim de consum necesar pentru familia de pensionari și persoana vârstnică singură, diferențiat pe medii de rezidență, al cărui cuantum să fie aprobat prin Hotărâre a Guvernului, nivel față de care Guvernul și organele abilitate să dispună indexări ale veniturilor persoanelor vârstnice, facilități, scutiri sau diminuări ale taxelor locale și impozitelor etc;

- **Alte instituții abilitate**
 - considerarea valorii coșului minim de consum lunar ca referință minimă la fundamentarea măsurilor din toate domeniile care privesc persoanele vârstnice.

Șef birou „Analize și studii”

Alina Matei

Realizator

Olguța Ersilia Mihart

Bibliografie

1. Metodologia de stabilire a coșului minim de consum lunar pentru pensionarul singur, respectiv a pensionarului din familia de 2 pensionari, utilizată de Institutul Național de Statistică;
2. Metodologia de stabilire a minimului decent de trai și a minimului de subzistență, stabilită de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;
3. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 217 din 24 noiembrie 2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar;
4. Structura și valoarea coșului efectiv de consum lunar pentru pensionarul singur, respectiv pensionarul din familia de 2 pensionari calculate de Institutul Național de Statistică, în prețurile lunii iulie 2011;
5. Numărul pensionarilor de asigurări sociale de stat și agricultori pe tranșe de pensii, în luna iulie 2011, calculat de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale;
6. Condițiile de viață ale populației din România în anul 2010, Institutul Național de Statistică, 2011;

Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat și agicultori pe niveluri de pensii¹⁾ și pe categorii, IULIE 2011
-persoane-

Tranșe de quantum - lei -	TOTAL asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate Din care:				Pensia de urmaș	Ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
350	982.149	550.486	85	5.035	84.185	2.640	36.941	44.604	341.163	1.195
351 - 375	182.407	112.537	10	2.794	32.053	1.191	17.848	13.014	35.011	2
376 - 400	237.314	163.778	11	3.570	37.911	1.799	21.527	14.585	32.042	2
401 – 450	341.970	188.977	37	9.324	88.211	5.788	48.365	34.058	55.421	0
451 – 492	242.728	114.348	35	8.890	83.365	5.291	44.456	33.618	36.090	0
Sub valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar^(**) - 492 lei	1.986.568	1.130.126	178	29.613	325.725	16.709	169.137	139.879	499.727	1.199
Procente	36,68	29,61	1,85	23,09	38,61	42,20	37,44	39,72	81,01	99,92
493 –500	47.363	22.312	7	1.735	16.267	1.033	8.674	6.560	7.042	0
501 – 584	440.370	206.960	135	20.220	167.021	8.061	91.019	67.941	46.033	1
Sub valoarea nivelului minim de subzistență^(**) 584-lei	2.474.301	1.359.398	320	51.568	509.013	25.803	268.830	214.380	552.802	1.200
Procente	45,69	35,62	3,32	40,21	60,34	65,17	59,51	60,87	89,62	100,00

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

Tranșe de cuantum - lei -	TOTAL asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate din care:				Pensia de urmaș	Ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
585-600	84.889	39.895	26	3.898	32.196	1.554	17.545	13.097	8.874	0
601-692	436.483	276.340	678	20.588	117.705	4.667	64.671	48.367	21.172	0
Sub valoarea nivelului minim de trai decent^{*)} -692 lei	2.995.673	1.675.633	1.024	76.054	658.914	32.024	351.046	275.844	582.848	1.200
Procente	55,31	43,91	10,62	59,30	78,11	80,88	77,71	78,32	94,49	100,00
693 - 740	230.233	145.763	357	10.860	62.086	2.462	34.111	25.513	11.167	0
741 - 800	259.903	200.914	1.005	10.350	41.091	1.605	22.528	16.958	6.543	0
801 - 900	399.902	339.312	2.002	12.048	39.580	1.585	21.566	16.429	6.960	0
901 - 1000	348.571	315.971	1.867	7.287	19.634	839	10.641	8.154	3.812	0
1001 - 1200	521.553	494.866	2.101	6.554	14.517	662	7.721	6.134	3.515	0
1201 - 1600	463.476	451.021	1.006	3.678	6.164	344	3.322	2.498	1.607	0
1601 - 2000	130.752	128.192	230	965	1.093	57	562	474	272	0
2001 - 2500	45.620	44.838	41	321	338	10	177	151	82	0
2501 - 3000	12.863	12.705	4	73	65	4	34	27	16	0
3001 - 3500	4.354	4.275	2	34	35	2	18	15	8	0
3501 - 4000	1.541	1.510	1	19	7	0	6	1	4	0
4001 - 4500	670	650	0	8	7	0	5	2	5	0
4501 - 5000	281	268	0	5	8	1	4	3	0	0
peste 5000	407	400	0	3	2	0	1	1	2	0
TOTAL	5.415.799	3.816.318	9.640	128.259	843.514	39.595	451.742	352.204	616.841	1.200
Procente	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

^{*)} Suma suplimentară alocată de la bugetul de stat pentru asigurarea pensiei minime garantate de 350 lei nu este luată în calcul;

^{**)} Valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent, în mediul urban, pentru pensionarul singur, **calculat la prețurile lunii iulie 2011, comunicat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;**

^{***)} Valoarea **coșului mediu efectiv de consum lunar** al pensionarului singur din mediul urban, **calculat la prețurile lunii iulie 2011, comunicat de Institutul Național de Statistică.**

**Rata de sărăcie¹² pentru persoanele de 65 ani și peste, total și pe sexe
în anul 2009¹³, în Statele Membre UE-27**

- procente -

Nr crt	Țara/Regiunea	Simbol țara	Total	Feminin	Masculin
-	Europa de Est				
1	Bulgaria	BG	39,3	44,2	32,0
2	Cehia	CZ	7,2	10,3	3,0
3	Ungaria	HU	4,6	5,4	3,1
4	Polonia	PL	14,4	16,5	10,9
5	România	RO	21,0	25,3	14,7
6	Slovacia	SK	10,8	14,8	4,5
-	Europa de Nord				
7	Danemarca	DK	19,4	20,3	18,3
8	Estonia	EE	33,9	41,3	18,9
9	Finlanda	FI	22,1	28,4	13,1
10	Irlanda	IE	16,2	17,6	14,4
11	Letonia	LV	47,5	50,7	40,6
12	Lituania	LT	25,2	31,3	13,2
13	Suedia	SE	17,7	23,6	10,4
14	Marea Britanie	UK	22,3	24,1	20,1
-	Europa de Sud				
15	Grecia	EL	21,4	21,9	20,9
16	Italia	IT	19,6	22,4	15,8
17	Malta	MT	19,0	17,8	20,5
18	Portugalia	PT	20,1	21,8	17,7
19	Slovenia	SI	20,0	25,5	11,4
20	Spania	ES	25,2	27,1	22,6
21	Cipru	CY	48,6	52,4	44,1
-	Europa de Vest				
22	Austria	AT	15,1	18,4	10,7
23	Belgia	BE	21,6	22,3	20,6
24	Franta	FR	10,7	11,9	9,1
25	Germania	DE	15,0	17	12,9
26	Luxemburg	LU	6,0	7,7	3,9
27	Olanda	NL	7,7	7,5	8,0
-	UE-27	-	17,8	20,1	14,9

¹²Rata sărăciei este stabilită la valoarea de 60.0% din mediana distribuției gospodăriilor, după venitul disponibil pe adult echivalent. Numărul de "unități adult echivalent" din fiecare gospodărie a fost calculat pe baza unei scale de echivalență, care are în vedere faptul că nevoile copiilor diferă de cele ale adulților și că nevoile de consum ale unei gospodării nu cresc proporțional cu numărul persoanelor ce o compun;

¹³ Sursa: bazele de date Eurostat.

Propunere privind coșul minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, la nivelul prețurilor lunii iulie 2011

Produce și servicii	UM	Cantitate ¹⁾	lei/UM	Valoare iulie 2011 (lei/pers)
A.PRODUSE ALIMENTARE				
Faina	kg	1,106	2,9	3,21
Malai	kg	1,137	2,8	3,18
Paine	kg	9,584	1,8	17,25
Produce de franzelarie	kg	0,368	17,7	6,51
Paste fainoase	kg	0,535	4,8	2,57
Orez	kg	0,755	6,1	4,61
Fasole boabe	kg	0,519	6,8	3,53
Cartofi	kg	5,727	1,5	8,59
Morcovi, patrunjel, pastarnac	kg	1,033	3,0	3,1
Ceapa uscata	kg	1,275	2,0	2,55
Varza murata si alte muraturi	kg	0,931	3,0	2,79
Bulion	kg	0,411	7,0	2,88
Conserve de legume	kg	0,262	19,0	4,98
Mere	kg	2,101	4,0	8,4
Citrice, fructe meridionale	kg	0,644	6,2	3,99
Conserve din fructe	kg	0,314	12,3	3,86
Carne de bovine	kg	0,517	12,8	6,62
Carne de porcine	kg	0,858	17,3	14,84
Carne de pasare	kg	1,788	11,3	20,2
Carne de oaie si alte feluri de carne	kg	0,076	20,0	1,52
Preparate din carne	kg	1,027	21,1	21,67
Peste proaspat si cogelat	kg	0,531	12,3	6,53
Lapte proaspat	l	7,860	2,5	19,65
Lapte batut, iaurt	l	0,476	6,7	3,19
Telemea de vaca	kg	0,600	13,5	8,1
Telemea de oaie	kg	0,263	16,7	4,39
Branza proaspata si smantana	kg	0,612	11,0	6,73

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

Produce și servicii	UM	Cantitate ¹⁾	lei/UM	Valoare iulie 2011 (lei/pers)
Oua	bucati	20,000	0,4	8,00
Slănină și untura	kg	0,108	8,0	0,86
Ulei comestibil	l	1,606	5,5	8,83
Margarina	kg	0,416	11,3	4,70
Zahar	kg	1,370	3,2	4,38
Ciocolata, bomboane	kg	0,052	21,0	1,09
Bauturi nealcoolice	l	3,037	2,5	7,59
Total	x	x	X	230,89
Alte produse alimentare	x	x	X	34,63
TOTAL PRODUSE ALIMENTARE	x	x	X	265,52
B.PRODUSE NEALIMENTARE				
Confectii	x	x	x	9,82
Tricotaje	x	x	x	5,12
Incaltaminte	x	x	x	16,14
Carti si rechizite	x	x	x	0,49
Medicamente	x	x	x	57,05
Articole de igiena	x	x	x	15,33
Articole menaj, electrocasnice și produse de uz gospodăresc	x	x	x	30,14
Total	x	x	x	134,09
Alte produse nealimentare	x	x	x	67,58
TOTAL PRODUSE NEALIMENTARE	x	x	x	201,67
C.SERVICII				
Apa, canal, salubritate	x	x	x	32,68
Energie electrica	Kwh	42	1,15	48,30
Energie termica sau alte surse de energie	Gcal	x	x	140,68
Gaze naturale	m,c,	15	1,19	17,85
Telefon	x	x	x	46,25

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

Produce și servicii	UM	Cantitate	lei/UM	Valoare iulie 2011 (lei/pers)
Transport (metrou, c.f., auto)	x	x	x	47,23
Servicii medicale	x	x	x	42,13
Impozite si taxe	x	x	x	10,00
Total	x	x	x	385,12
Alte servicii	x	x	x	57,00
TOTAL SERVICII	x	x	x	442,12
TOTAL GENERAL	x	x	x	909,31

¹⁾Cantitățile de produse sunt stabilite de Institutul Național de Statistică pentru asigurarea necesarului minim de consum caloric al unei persoane vârstnice